

Høringsinnspill Barnehage- og skolebruksplan

Dette er noen tanker om barnehage og skole på Gjøra som ble skrevet en søndagskveld da lamminga snart nærmet seg.

Først – jeg skulle ønske det bodde mange flere her i bygda, slik at det var mange flere unger 😊

Vi har prøvd å bo på Gjøra, og ha barn i barnehage på Sunndalsøra. Da vår eldste datter var to år bodde vi på Sunndalsøra, og hun gikk i Villabyen barnehage. Vi hadde begge to jobb på Sunndalsøra og flyttet så hjem til Hjellmo. Dette var en måned på sommeren, før hun begynte i barnehagen på Gjøra. Jeg ville ikke gjort det om igjen. Hver dag sovnet hun på tur hjem, og ettermiddagene var ikke særlig trivelige. Glad det var for en kort periode, og at det var på sommeren. Kan ikke si at dette var til barnets beste. Det sies at det blir vanskelig for de som bor i Fjellgardene dersom det ikke blir barnehage på Gjøra, men av egen erfaring så tror jeg nok at det kan bli problemer for mange som bor innenfor Gjørakretsen.

Landbruket ligger hjertet mitt veldig nært. Gjøra er den bygda i Sunndal der vi har hatt fleste investeringer i driftsbygninger i landbruket de siste årene. Det dreier seg om investeringer mellom 20 og 30 millioner (eksakte tall finnes). Dette er investeringer som er gjort både for arbeidshverdagen til de som driver nå, og for kommende generasjoner. Det er investeringer i egen arbeidsplass, der du lager lite klimaavtrykk ved å gå over «støgugarden» og til arbeidsplassen din i fjøset, og du betaler din skatt til samfunnet, uten at noen andre må «skaffe deg» en arbeidsplass. Å drive gardsbruk og annen næring på Gjøra vil bli nesten umulig dersom du må starte arbeidsdagen din med over en times kjøring ned og opp dalen for å levere barn i barnehagen eller SFO, og samme kjøreturen på ettermiddagen. Slik det er i dag er det jo veldig få av oss som bor her i bygda som har en åtte til fire jobb på Sunndalsøra. Samme problemet vil også de som jobber skiftarbeid på Sunndalsøra og evt arbeid i Oppdal få. Uten barnehage på Gjøra da ungene var små ville vi ikke kunne bodd her tenker nå jeg da. Og i alle fall ikke i de perioden når det er travelt, og begge må være på garden, slik som lamming, onn og sauesanking. Da er det ikke akkurat så mange timer til overs, og å bruke flere timer av dagen til å kjøre på Sunndalsøra ville vært uaktuelt.

Neste generasjon ser ingen mulighet for å bo her med småbarn som må fraktes på Sunndalsøra hver dag. Det spørker for at vi blir den siste generasjonen som jobber i landbruket, og produserer god mat til det norske folk både her i Hjellmono og kanskje på resten av Gjøra.

Gjøra har et av Norges smykker når det gjelder kulturlandskap. «Fjellgardane» er et av de Utvalgte kulturlandskap, som er en samling av de mest verdifulle kulturlandskapene i Norge. Denne status er avhengig av et aktivt landbruk og tilfører området og Sunndal kommune ca 1 million kroner hvert år. Nedleggelse av landbruket gir gjengroing og tap av status som Utvalgte kulturlandskap (UKL).

Et «barnehageliv» i fem år med kjøring fra og til Gjøra sentrum vil si ca 40 døgn med transport. Det er verdifull tid som veldig gjerne bør benyttes til andre ting for et lite

menneske. Er dette til barnas beste? For de foreldrene som har jobben sin her oppe vil det da si ca 80 døgn i bil i løpet av disse årene. Det store spørsmålet er da om det etter hvert vil bli noen barn igjen på Gjøra, eller om fravær av barnehage i bygda tvinger folk til å flytte. Konsekvensene av flytting (og det er nok rimelig å tro at flytting ut av Sunndal kommune er alternativet for en del) vil da bli redusert folketall (og barnetall) i Sunndal kommune. Ikke alle vil bo på Sunndalsøra (det er jo en grunn til at vi vil bo her oppe og ikke der nede).

De samme utfordringene som for tap av barnehage vil også være der i fht skole, særlig i de årene det er korte skoledager og SFO. Gjennom et barne- og ungdomsskoleliv med busstransport fra Gjøra sentrum vil det bli et opphold på buss i ca 105 døgn. Skal du gå på videregående på Sunndalsøra må det regnes transport i tre år i tillegg. Kjenner jeg fylkeskommunen rett vil det ikke bli noen ekstra buss for barneskoleelevene, så lenge som det går buss som kjører ungdomsskole- og videregåendelevne. Sikkert kun egen buss ved hjemkjøring ved korte skoledager. Hvor skummelt er ikke det for en elev på småtrinnet? Er dette barnets beste?

(Reisetiden regnes som den totale tiden fra eleven drar hjemmefra til opplæringen starter, altså 50 minutter fra Gjøra, ikke slik som det er utregnet i dokumentet side 20 med 47 minutter fra Jenstad).

Ja, det er lite barn her dessverre, men de aller fleste har en god barndom i barnehage og skole på Gjøra. («Utenforelever» finnes det nok dessverre på alle skoler, små og store). Elever fra Gjøra gjør det bra på skolen. Mine to store har følt at de har hatt like stor, om ikke større kunnskap og forståelse av samfunnet med seg fra Gjøra enn elever fra større skoler de har gått i klasse med på ungdomsskolen.

Gjøra har få overganger til nye avdelinger, og fint samarbeid mellom barnehage og skole. De yngste finner inspirasjon og strekker seg i samspill med eldre rollemodeller. De største har omsorg for de mindre. Livet består ikke bare av møter med de som er født samme år som deg selv.

Litt om noen påstander i dokumentet:

- Det problematiseres med ny barnehage i Tredalen ifht. til foreldre som bor i Sunndalsøra sentrum, og som må levere barn der før retur til arbeidsplass i sentrum. Da må man kunne klare å se at dette blir en stor utfordring for de som velger å bo på Gjøra dersom Holssanden blir barnehagetilbudet.
- Hvordan kan man si at det beriker Sunndalsamfunnet under ett dersom man samler elevene på større skoler, siden dette kanskje vil føre til at det etter hvert ikke bor noen unger på Gjøra, og at de evt er flyttet ut av kommunen (side 36)?
- Påstand på side 36 om at det er en fordel for Gjøra og Løykja at de kommer nærmere idrettsanlegg og kulturtilbud ved å gå på Sande, og at de da har bedre mulighet til å benytte fritidstilbud rett etter skoletid er en veldig tynn påstand. Hvem skal ta ansvar for å frakte disse ungene dersom foreldrene ikke er på jobb på Øra, og hva med mat?
- Sikker skolevei, kan man kalle 3,5 mil langs rv 70 det???
- Jeg tror dessverre at nedleggelse ikke bare kan, men vil føre til fraflytting, dette gjelder for hele Gjøra og ikke bare for Fjellgardene. Påstand side 42 om at det vil bli

mindre tilflytting til Gjøra, her kan nok ordet mindre byttes ut med ingen. Med stor sannsynlighet vil det nok om noen få år ikke være igjen så mange barn på Gjøra. Og hvor kjekt er det å ikke ha noen i nærheten å leke med på fritiden? Organisasjonslivet vil bli veldig svekket og det vil bli lite eller ingen fritidsaktiviteter her oppe. Er dette til barnas beste?

Hva blir da igjen her i den fine bygda vår?

- Sikkert ikke butikk
- Ikke et aktivt organisasjonsliv, som bla driver 4H, drifter skytebanen og legger til rette for at innbyggerne skal ha en flott skøytebane de kan benytte helt gratis, eller er samarbeidspartner for hytteierforeningen om trakkemaskin.
- Ikke venner og aktiviteter på fritiden for de ungene som bor her.
- Boligeiendommene blir lite verdt, og de vil bli vanskelig å selge. Da blir det i alle fall helt urimelig å måtte betale eiendomsskatt her oppe.
- Gardsbruka blir det vanskelig å drive, flott jord til matproduksjon vil gå ut av drift. Landbrukseiendommene blir i beste fall fritidseiendommer, men forfall nok vil være en konsekvens flere steder.
- Selges barnehage- og skolebygget til noen private er det i alle fall ikke noe sted å ha fysiske fritidsaktiviteter innendørs hverken for små eller store.

Spørsmål:

- Hva med vedlikeholdet av Fjellgardsvegen og mulighet for alle de som har hytte i Grødalen å etter hvert komme seg trygt på hytta. Det vil sikkert bli vanskeligere å argumentere for at det skal brukes penger til dette dersom det blir mindre fastboende her?
- Hvordan tror Sunndal kommune at de skal få solgt bygget? Hva er sannsynligheten for at noen kjøper det og evt satser på egen arbeidsplass når hverdagen med barn her oppe blir nokså vanskelig?
- Hva er totalregnskap i form av tapte inntekter til Sunndal kommune ved fraflytting, tapte overføringer for innbyggere, tap av arbeidsplasser, tap av skatteinntekt, tap av UKLområdet Fjellgardane.
- Hva er det da å tjene rent økonomisk på å legge ned barnehage- og skole?

Jeg ønsker for fremtiden at Gjøra skal være en levende bygd. Med de avstandene vi har til sentrum, så tror jeg det blir vanskelig uten å ha tilbud om barnehage og skole her.

Hva ønsker Sunndal sine politikere?

Mvh

Marit Hjellmo
Gjorasbygg